Streda 13. septembra 2017

P8_TA(2017)0342

Dovoz krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2017 o návrhu vykonávacieho nariadenia Komisie, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime. (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh delegovaného nariadenia Komisie, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime (D051561/01,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín ([1]), a najmä na jeho článok 53 ods. 1 písm. b) bod ii),

— so zreteľom na články 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ([2]),

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

— so zreteľom na článok 106 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

Všeobecné pripomienky

A. keďže vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/6 v súčasnosti vyžaduje, aby k zásielkam niektorých potravín vrátane húb, rýb a produktov rybolovu, ryže a sójových bôbov pochádzajúcich alebo odosielaných z ktorejkoľvek časti Japonska bolo priložené platné vyhlásenie japonských orgánov potvrdzujúce, že výrobky spĺňajú najvyššie povolené hodnoty kontaminácie platné v Japonsku (článok 5 ods. 1 a odôvodnenie (2)); keďže v návrhu vykonávacieho nariadenia Komisie (ďalej len „návrh“) sa teraz vyžaduje, aby takéto vyhlásenie bolo priložené len k obmedzenému zoznamu potravín a krmív z dvanástich prefektúr uvedených v prílohe II; keďže návrh taktiež vypúšťa niekoľko kategórií potravín a krmív z prílohy II;

B. keďže podobne podľa článku 10 návrhu úradné kontroly, najmä kontroly dokladov všetkých zásielok a náhodné kontroly totožnosti a náhodné fyzické kontroly vrátane laboratórnych analýz na prítomnosť cézia-134 a cézia-137, by sa teraz vyžadovali len pre potraviny a krmivá, ktoré sú uvedené v prílohe II; keďže návrh zachováva nízku frekvenciu kontrol pri dovoze (odôvodnenie 12);

C. keďže vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/6 zmenené návrhom Komisie už nebude ďalej vyžadovať, aby členské štáty každé tri mesiace informovali Komisiu prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá o všetkých výsledkoch analýz;

([1]) Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

Streda 13. septembra 2017

D. keďže návrh zachováva nezmenenú platnú prílohu I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2016/6, v ktorej sa stanovujú najvyššie povolené hodnoty stanovené v japonských právnych predpisoch pre rôzne kategórie potravín a krmív ([1]); keďže podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/6 alebo návrhu na jeho zmenu sa nevyžaduje overenie zhody s maximálnymi limitmi pre kategórie potravín a krmív v prílohe I, či už vo forme dokumentácie predloženej japonskými orgánmi alebo kontrolou a odberom vzoriek na hraniciach EÚ; keďže preto neexistuje žiadna záruka, že tieto potraviny a krmivá budú v súlade s maximálnymi limitmi rádioaktívnej kontaminácie;

E. keďže návrh vychádza z údajov o výskyte, ktoré poskytli japonské orgány v rokoch 2014, 2015 a 2016 (viac ako 132 000 údajov o rádioaktivite v krmivách a potravinách s výnimkou hovädzieho mäsa a viac ako 527 000 údajov o rádioaktivite v hovädzom mäse); keďže, zatiaľ čo zmeny v návrhu sú založené na podrobnej analýze uvedených údajov, ani táto analýza ani odkaz na nespracované údaje nie sú v texte uvedené;

F. keďže je preto veľmi zložité overiť, či sú navrhované opatrenia dostatočné na to, aby chránili zdravie občanov Únie;

G. keďže však aj bez analýz, na ktorých Komisia založila svoj návrh, existujú dostatočné dôvody domnievať sa, že tento návrh môže viesť k zvýšeniu expozície rádioaktívnym kontaminovaným potravinám so zodpovedajúcim vplyvom na ľudské zdravie;

H. keďže predseda Tokyo Electric Power Company (TEPCO) oficiálne požiadal japonskú vládu o povolenie vyliať do Tichého oceánu takmer jeden milión ton vysoko rádioaktívnych vôd, ktoré sa používali na chladenie poškodených reaktorov jadrovej elektrárne; keďže tento postup, ak sa povolí, by mohol mať závažný negatívny dosah na úroveň potravinovej bezpečnosti produktov rybolovu ulovených pri japonskom pobreží;

Konkrétne pripomienky v súvislosti s prílohou II

I. keďže japonské prefektúry, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje príloha II (Fukušima, Mijagi, Akita, Jamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Točigi, Čiba, Iwate, Jamanaši, Šizuoka, Niigata) sú vystavené rádioaktívnemu spadu z jadrovej katastrofy, ku ktorej došlo v elektrárni vo Fukušime v roku 2011;

J. keďže v návrhu sa z prílohy II bez odôvodnenia vypúšťa ryža a odvodené produkty získané z prefektúry Fukušima; keďže to znamená, že prestanú existovať požiadavky na odber vzoriek a analýzu týchto produktov pri ich vstupe do Únie, ani žiadna povinnosť japonských orgánov potvrdiť ich zhodu s maximálnymi úrovňami rádioaktívnej kontaminácie; keďže jedným z produktov vyrábaných z ryže vypustených z prílohy II je ryža používaná v potravinách pre dojčatá a malé deti ([2]); keďže pre príslušné skupiny, vzhľadom na ich mimoriadnu citlivosť na žiarenie, žiadna úroveň kontaminácie by nemala byť prijateľná; keďže v rámci dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Japonskom vývoz ryže z Japonska by sa mohol zvýšiť; keďže príkazy na evakuáciu boli nedávno zrušené, je pravdepodobné, že sa obnoví pestovanie ryže na kontaminovaných ryžových poliach;

K. keďže v odôvodnení 7 návrhu sa síce uvádza, že iba ryža a odvodené produkty pochádzajúce z prefektúry Fukušima budú vyňaté z prílohy II, príloha II sa mení aj tak, že umožňuje, aby sa do Únie bez kontroly, bez odberu vzoriek alebo analýzy dovážalo sedem druhov rýb (vrátane tuniaka modroplutvého, tuniaka severopacifického a makrely), ako aj kôrovce a mäkkýše, ktoré sa zbierajú alebo lovia vo vodách vo Fukušime;

([1]) „Potraviny pre dojčatá a malé deti“, „Mlieko a mliečne nápoje“, „Minerálna voda a podobné nápoje a čaj pripravovaný z nefermentovaných lístkov“ a „Iné potraviny“, ako aj krmivá určené pre hovädzí dobytok a kone, ošípané, hydinu a ryby.

([2]) Zaradené pod číselné znaky KN 1901.

L. keďže podľa návrhu sedem druhov rýb (vrátane tuniaka modroplutvého, tuniaka severopacifického a makrely), kôrovce (napr. homáre a krevety) a mäkkýše (mušle a slávky) budú vyňaté z prílohy II pre šesť ďalších oblastí, konkrétne Mijagi, Iwate, Gunma, Ibaraki, Čiba a Točigi; keďže nebolo predložené žiadne odôvodnenie ani vysvetlenie tohto zníženia kontrol, ani žiadne vysvetlenie, prečo sa napríklad tieto druhy teraz považujú za dostatočne bezpečné na dovoz do Únie bez kontrol, kým iné nie;

M. keďže podľa návrhu príloha II sa už nebude vzťahovať na všetky výrobky pochádzajúce z prefektúry Akita (v súčasnosti pokrýva päť výrobkov z Akity – huby, Aralia, bambusové výhonky, osmundu japonskú a košiaburu (jedlá divorastúca rastlina) – a všetky odvodené produkty); keďže nebolo predložené žiadne odôvodnenie alebo vysvetlenie tohto zníženia kontrol;

N. keďže príloha II sa už nebude vzťahovať na Araliu, bambus a osmundu japonskú pochádzajúce z Jamagaty; keďže nebolo predložené žiadne odôvodnenie alebo vysvetlenie tohto zníženia kontrol;

O. keďže príloha II sa už nebude vzťahovať na osmundu japonskú, papradie a perovník pštrosí z piatich prefektúr Iwate, Gunma, Ibaraki, Čiba aTočigi; keďže nebolo predložené žiadne odôvodnenie alebo vysvetlenie tohto zníženia kontrol;

P. keďže do prílohy II boli pridaní jedine ryby a produkty rybolovu z prefektúry Nagano; keďže nebolo poskytnuté žiadne odôvodnenie tohto sprísnenia kontrol; keďže systematické kontroly pre túto prefektúru boli zrušené v decembri 2011; keďže v marci 2014 boli určité voľne rastúce jedlé rastliny opätovne pridané do prílohy II;

Konkrétne pripomienky v súvislosti s prílohou I

Q. keďže návrh zachováva nezmenenú platnú prílohu I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2016/6, v ktorej sa stanovujú najvyššie povolené hodnoty stanovené v japonských právnych predpisoch; keďže podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/6 alebo návrhu na jeho zmenu sa nevyžaduje overenie zhody s maximálnymi limitmi pre kategórie potravín a krmív v prílohe I, či už vo forme dokumentácie predloženej japonskými orgánmi alebo kontrolou a odberom vzoriek na hraniciach EÚ; keďže preto neexistuje žiadna záruka, že tieto potraviny a krmivá nepresahujú maximálne limity rádioaktívnej kontaminácie;

R. keďže od 1. apríla 2012 maximálne limity platné v Japonsku, a teda tie, ktoré sú uvedené v prílohe I, neboli upravené smerom nadol; keďže tieto limity by sa mali znížiť, najmä pokiaľ ide o potraviny pre zraniteľné skupiny, ako sú mlieko a potraviny pre malé deti a dojčatá;

S. keďže šesť rokov po katastrofe je veľmi otázne, či by Únia mala umožniť začleniť do svojho potravinového reťazca (hoci len teoreticky – vzhľadom na to, že neexistuje žiadna právna povinnosť kontrol na hraniciach Únie) produkty s týmito maximálnymi hladinami cézia-134 a cézia-137: 50 Bq/kg pre potraviny pre dojčatá a malé deti (napr. počiatočná výživa dojčiat, následná dojčenská výživa a detské potraviny), ako aj pre mlieko a nápoje na báze mlieka, 10Bq/kg pre minerálne vody, podobné nápoje a čaj pripravovaný z nefermentovaných lístkov a 100 Bq/kg pre ostatné potraviny;

1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho nariadenia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí, ktoré sú stanovené v nariadení (ES) č. 178/2002;

2. domnieva sa, že vykonávacie nariadenie Komisie nie je v súlade s právnymi predpismi Únie, pretože nie je zlučiteľné s cieľom a všeobecnými zásadami stanovenými v nariadení (ES) č. 178/2002, ktoré spočívajú v tom, že poskytujú základ pre zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov;

3. žiada Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho nariadenia a aby najneskôr do konca roku 2017 predložila výboru nový návrh;

Streda 13. septembra 2017

4. vyzýva Komisiu, aby pri vypracúvaní svojho nového návrhu, okrem iného:

— zabezpečila, aby všetky potraviny a krmivá dovezené z Japonska do Únie vrátane kategórií uvedených v prílohe I podliehali kontrolám a overovaniu;

— upravila smerom nadol maximálne limity v prílohe I; ako aj

— zohľadnila nedávne zrušenie príkazov na evakuáciu v postihnutých prefektúrach a zabezpečila, aby neexistoval žiadny zodpovedajúci negatívny vplyv na úrovne rádioaktívnej kontaminácie potravín a krmív dovážaných do Únie;

5. vyzýva Komisiu, aby počas vypracúvania svojho nového návrhu zaviedla núdzové opatrenia, ako sa vyžaduje v článku 53 nariadenia (ES) č. 178/2002, s cieľom zabezpečiť čo najvyššiu možnú úroveň ochrany ľudského zdravia;

6. vyzýva Komisiu, aby okamžite verejne sprístupnila, a to aj prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá, analýzy, o ktoré sa opiera vo svojom návrhu, ako aj podrobnosti o zavedených systémoch kontroly, ktoré zaviedli japonské orgány, s odôvodnením ich relevantnosti a účinnosti;

7. vyzýva Komisiu, aby poskytla aktualizovaný obraz o radiačnej situácii v Japonsku od roku 2011, ako aj komplexné ročné prehľady rádioaktívnych látok vypúšťaných do atmosféry a Tichého oceánu z jadrovej elektrárne vo Fukušime za obdobie 2011 – 2017, aby sa mohla vypracovať hĺbková analýza týkajúca sa bezpečnosti potravín;

8. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.